KULTUR STYRELSEN

TV 2|DANMARK A/S
Rugaardsvej 25
5100 Odense C

Radio- og tv-nævnet

16. juli 2013

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand.jur.

ucc@kulturstyrelsen.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Klage over reklame for indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" vist på TV 2

Henrik Tümmler har ved e-mail af 24. oktober 2012 klaget til Radio- og tv-nævnet over en reklame for indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" i programmet "Desperate Housewives", bl.a. sendt den 24. oktober 2012 kl. 12:15 på TV 2.

Klager anfører, at reklamen fylder ca. 1/6 af skærmen og vises flere gange i løbet af udsendelsen "Desperate Housewifes" ved middagstid hver dag.

Beskrivelse
TV 2|DANMARK A/S har som bilag til høringssvar af 19. november 2012 fremsendt et relevant udsnit af det påklagede afsnit af tv-serien "Desperate Housewives", sendt den 24. oktober 2012 på TV 2, hvori den påklagede henvisning indgår.

Henvisningen er udformet som en crawler, der bevæger sig hen over den øverste del af skærmen. Visningen varer ca. 45 sekunder.

På crawleren ses TV 2's logo og et logo for indsamlingskampagnen "Knæk Cancer".

Herefter kan der læses følgende tekst:

"Støt med 150 kr. · send "KNÆK" til 1234 · Ring 90 56 56 55 · (+ alm. sms-takst). Støt med 50 kr. · Send "STØT" til 1234 · Ring 90 56 56 15 · KNÆKCANCERTV2.dk."

Samtidig kan der herunder læses en yderligere tekst med følgende ordlyd:

"Hvert år får 33.000 danskere kræft – det er 90 om dagen! Vi har brug for din hjælp!".

Høringssvar

TV 2|DANMARK A/S har i høringssvar af 19. november 2012 anført, at den påklagede crawler blev vist i forskellige programmer på TV 2 i forbindelse med eventen "Knæk Cancer" i uge 43. TV 2 anfører videre, at formålet med "Knæk Cancer"-ugen var at indsamle et så stort beløb som muligt til kræftforskning, og at indsamlingen blev iværksat på TV 2's initiativ. Henset til emnet valgte man dog at indgå et samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, så man kunne drage nytte af organisationens mangeårige erfaringer med denne type indsamlinger.

TV 2 oplyser, at indsamlingen kulminerede i et direkte tv-show lørdag den 27. oktober. Herudover blev "Knæk Cancer" emnemæssigt flettet ind i hovedparten af de egenproducerede programmer i ugens løb. Derudover blev den påklagede crawlertekst vist én gang i udvalgte serier m.v.

TV 2 oplyser, at crawleren efter TV 2's opfattelse ikke indeholder skjult reklame i strid med forbuddet i reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1.

TV 2 anfører i den forbindelse, at TV 2 betragter "Knæk Cancer" som værende af redaktionel karakter, hvorfor alt programindhold, der relaterede sig til eventen, herunder de crawlertekster, der blev vist i fx Desperate Housewives, efter TV 2's opfattelse var redaktionelt begrundet. TV 2 henviser endvidere til, at crawlerteksten udelukkende opfordrede til at støtte TV 2's indsamling "Knæk Cancer", og således ikke henviste til hverken Kræftens Bekæmpelse eller andre organisationer.

Endelig henviser TV 2 til, at humanitære organisationer ikke er omfattede af markedsføringsloven, hvorfor de førnævnte indsamlingsshows efter TV 2|DANMARK A/S' opfattelse ikke kan betragtes som reklame for sådanne organisationer i hverken markedsføringslovens eller reklamebekendtgørelsens forstand.

I et supplerende høringssvar af 13. februar 2013 har TV 2 endvidere anført, at TV 2 i løbet af uge 43 satte fokus på kræft i diverse programmer, herunder et stort indsamlingsshow lørdag den 27. oktober 2012 kaldet "Knæk Cancer Live". Kræftens Bekæmpelse bidrog med produktionsstøtte til det store indsamlingsshow og var med til at dække ekstraomkostningerne til at producere særudgaver af de kendte programformater.

TV 2 oplyser, at alle indtægter hidrørende fra eventen i form af sms-bidrag (fratrukket omkostninger til teleudbyderen) samt indtelefonerede bidrag gik ubeskåret til Kræftens Bekæmpelse. Yderligere oplyses det, at TV 2 ikke har modtaget særskilt støtte fra Kræftens Bekæmpelse til udsendelse

af de pågældende crawlere. TV 2 gjorde som led i sit engagement i "Knæk Cancer" opmærksom på indsamlingen på forskellige måder på sine medieplatforme. De nævnte crawlere indgik blot som ét af disse elementer.

TV 2 henviser endelig til et responsum fra den tidligere formand for det daværende Radio- og TV-Reklamenævn, prof. dr. jur. Mogens Koktvedgaard, vedr. et spørgsmål stillet fra TV 2 vedr. et velgørenhedsshow, TV 2 planlagde at udsende. Udtalelsen handlede bl.a. om, hvorvidt opfordringer til at støtte programmets sponsor, som var en velgørende organisation, ville stride mod reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1, (nu § 29), hvorefter et sponsoreret program ikke må tilskynde til køb eller leje af sponsors eller andres produkter eller tjenesteydelser.

Det er samlet set TV 2's opfattelse, at de påklagede crawlere ikke skal opfattes som sponsorerede indslag, men derimod som redaktionelle budskaber.

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde den 25. juni 2013 behandlet sagen og skal udtale:

Radio- og fjernsynsforetagenders foromtale af kommende programmer samt omtale af produkter og lign., som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne, samt public service-meddelelser og vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed, er ikke omfattet af reklamebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 864 af 23. august 2012), jf. denne bekendtgørelses § 1, stk. 4.

De nævnte typer indslag opfattes således ikke som reklamer i reklamebekendtgørelsens forstand. Bl.a. reglerne om reklamers placering i reklameblokke finder ikke anvendelse på sådanne indslag.

Det følger af reklamebekendtgørelsens § 1, stk. 4, andet pkt., at reklamebekendtgørelsens regler i kapitel 4 om sponsorering og produktplacering samt §§ 39 og 40, om overtrædelse finder anvendelse, for så vidt gælder radio- og tv-foretagenders foromtale af kommende programmer samt omtale af produkter og lign., som er direkte afledt af, og som supplerer programmerne.

I sin afgørelse af 9. januar 2012 vedrørende klager over reklamer for comedy-serien "Den anden side", vist på TV 2 Zulu, udtalte Radio- og tv-

nævnet blandt andet, at reklamebekendtgørelses § 1, stk. 4, medfører, at foromtaler af kommende programmer ikke anses som reklamer i reklamebekendtgørelsens forstand. En foromtale vil derfor ikke, selvom den sendes uden for en reklameblok, i sig selv være skjult reklame. Nævnet fastslog på den baggrund, at tv-kanalerne lovligt kan vise egenreklamer, der ikke anses som reklamer i reklamebekendtgørelsens forstand, samt at der ikke er noget forbud mod at sende egenreklamer i programmerne eller mod at afbryde programmer med egenreklamer.

En tilsvarende vurdering gør sig gældende for vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed. Eftersom reglerne om reklamers placering ikke finder anvendelse, kan sådanne indslag derfor som udgangspunkt lovligt sendes i programmerne, ligesom afbrydelsen af et program med sådanne indslag ikke er forbudt.

Spørgsmålet er herefter, om henvisningen til "Knæk Cancer" havde karakter af en foromtale af et kommende program eller er et vederlagsfrit indslag til fordel for velgørenhed.

Foromtale for et kommende program
Den påklagede crawler blev bragt i forbindelse med en indsamlingskampagne, som efter det af TV 2 oplyste blev afsluttet med et indsamlingsshow med titlen "Knæk Cancer Live". Crawleren indeholder imidlertid ingen henvisninger til dette kommende program, idet der alene opfordres til at støtte indsamlingen.

Radio- og tv-nævnet finder derfor ikke, at der er tale om en foromtale af et kommende program, jf. reklamebekendtgørelsens § 1, stk. 4.

Vederlagsfrit indslag til fordel for velgørenhed
Crawlerteksten indeholder opfordringer til at støtte indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" ved at yde bidrag via sms eller telefonopkald. TV 2 har oplyst, at alle indtægter fra eventen i form af sms-bidrag samt indtelefonerede bidrag gik ubeskåret til Kræftens Bekæmpelse. Endvidere modtog TV 2 ikke særskilt støtte fra Kræftens Bekæmpelse til udsendelse af de pågældende crawlere. Fire af Radio- og tv-nævnets medlemmer – Caroline Heide-Jørgensen, Merethe Eckhardt, Peter C. Madsen og Stina Vrang Elias - finder på denne baggrund, at der er tale om programelementer, der kan sidestilles med vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed, jf. reklamebekendtgørelsens § 1, stk. 4. Disse firemedlemmer finder endvidere, at den påklagede crawler ikke indeholdt henvisninger m.v., der er relevante i forhold til reglerne om skjult reklame.

Tre af Radio- og tv-nævnets medlemmer - Mads Bryde Andersen, Anker Brink Lund og Per Jauert - finder, at begrebet "indslag", jf. reklamebekendtgørelsens § 1, stk. 4, alene omfatter selvstændige programmer eller programelementer. En crawlertekst, der er placeret inde i et fiktionsprogram som det foreliggende, og som ikke har nogen redaktionel sammenhæng med dette program, falder efter disse medlemmers vurdering udenfor bestemmelsens anvendelsesområde.

Disse tre medlemmer finder på denne baggrund ikke, at der er tale om et programelement, der kan sidestilles med vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed, jf. reklamebekendtgørelsens § 1, stk. 4. Disse medlemmer har derfor foretaget en vurdering af, om crawlerteksten har karakter af skjult reklame.

Det følger af § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Det fremgår af Radio- og tv-nævnets praksis på området, som er baseret på reglerne herom i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU (AVMS-direktivet), at præsentationer i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser m.v. udgør skjult reklame, når denne fra medietjenesteudbyderen er ment som en reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. Eftersom det kan være svært at afgøre, hvorvidt en given henvisning m.v. er tilsigtet, er det i henhold til Kommissionens fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"[1], berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse". I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på, hvorvidt en fremhævelse af en vare eller tjenesteydelse m.v. er berettiget under hensyntagen til udsendelsens redaktionelle indhold.

De tre medlemmer finder, at henvisningen til indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" kan sidestilles med en præsentation af en tjenesteydelse m.v., jf. definitionen af skjult audiovisuel kommerciel kommunikation, i artikel 1, litra j) i AVMS-direktivet, idet seeren opfordres til at yde bidrag til en indsamlingskampagne, som TV 2 er afsender af, og som er iværksat i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse. Eftersom der opfordres direkte til

[1] Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester.

at yde bidrag til denne indsamlingskampagne, finder de tre medlemmer, at der er sket en fremhævelse.

Crawlerteksten vises i et fiktionsprogram, som ikke har redaktionel sammenhæng med den fremhævede indsamlingskampagne. Uanset, at crawlerteksten er en del af en samlet indsamlingskampagne, som i henhold til det af TV 2 oplyste tillige omfattede diverse tv-programmer og et afsluttende indsamlingsshow, foreligger der således ikke nogen redaktionel berettigelse for udsendelsen af crawlerteksten i det nærværende program.

De tre medlemmer finder på denne baggrund, at crawlerteksten udgør skjult reklame for indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" i strid med § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, 1. pkt., i reklamebekendtgørelsen.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Crawlerne vedr. indsamlingskampagnen "Knæk Cancer" vist bl.a. den 24. oktober 2012 kl. 12:15 i programmet "Desperate Housewives" på TV 2, anses som lovlige vederlagsfrie indslag til fordel for velgørenhed, jf. § 1, stk. 4, i reklamebekendtgørelsen.

Mads Bryde Andersen
formand

/ Ulrike Clade Christensen
nævnssekretær

Kopi til:
Klager, Henrik Tümmler